

חוקרים לחיים משותפים באחזון מן אכל חياة مشتركة

نتائج وتبصّرات من داخل مختبر البحث في مركز
تطوير الحياة المشتركة، الكليّة الأكاديمية بيت بيرل

ממצאים ותובנות מתוך מעבדת המחקר במרכז לקידום

חיים משותפים, המכללה האקדמית בית ברל

המכללה האקדמית בית ברל
الكلية الأكاديمية بيت بيرل
Beit Berl College

Feldman Foundation TX

ברוכות וברוכים הבאים למעבדת המחקר במרכז לקידום חיים משותפים במכללה האקדמית בית ברל. המרכז מקדם סדר יום של חיים משותפים בתוך המכללה ומחוצה לה וחותר להכשיר את מחנכי העתיד לקדם חינוך לחברה משותפת.

במעבדה שלנו, אין תנאי מעבדה. יש דינמיקה מתמדת עם השטח. יש חוקרות וחוקרים שחיים ונושמים יום יום את מערכת החינוך הפורמלית, הבלתי פורמלית, האקדמית וחוזרים עם תובנות מהמציאות במטרה לשנות אותה.

בחוברת זו תמצאו ממצאים ותובנות על קצה המזלג ממחזור המחקר הראשון של מעבדת המחקר שלנו. אנחנו מזמינים אתכם לקרוא אותם, לחשוב עליהם, ולהצטרף אלינו במסע לקידום חברה משותפת וטובה יותר.

אנו מוקירים ומודים לקרן פלדמן, שבזכות תרומתה יכלו המחקרים לצאת אל הפועל בצורה הטובה ביותר. תודה לשרה קרמר וכמובן, לחוקרות, לחוקרים ולמי שהובילו וקידמו את פעילות המעבדה לאורך השנה, ד"ר רמה מנור וד"ר וורוד ג'יוסי.

תשפ"ב | ינואר 2022

עריכה: ד"ר רמה מנור וגיא ברק

עיצוב ואיור: רותם ברקוביץ

أهلا وسهلا بالقادمين والقادمات إلى مختبر البحث في مركز تطوير الحياة المشتركة في الكلية الأكاديمية بيت بيرل. المركز يطورُ جدولا يوميا للحياة المشتركة داخل الكلية وخارجها ويسعى جاهداً لتأهيل مربّي المستقبل لتطوير تربية لمجتمع مشترك.

في مختبرنا، لا يوجد شروط مختبر. يوجد حراك دائم في الميدان. يوجد باحثات وباحثون يعيشون ويتنفسون يوميا جهاز التربية الرسمي، وغير الرسمي، الأكاديمي ويعودون بتبصّرات من الواقع بهدف تغييره.

في هذه الكُراسة تجدون نتائج وتبصّرات مختصرة من دورية البحث الأولى لمختبرنا البحثي. ندعوكم لقراءتها، للتفكير فيها، والانضمام إلينا في حملة لتطوير مجتمع مشترك وأفضل.

نقدّم شكرنا وعرفاننا لصندوق فيلدمن، والذي بفضل إسهامه تسنّى للأبحاث أن تخرُج إلى حيّز التنفيذ بشكل أفضل. شكرا لساره قرمير وبالطبع، للباحثات، للباحثين وكلّ مَنْ طوّر نشاط المختبر طوال العام، د. راما منور ود. ورود جيوسي.

كانون | الثاني 2022

تحرير: د. راما منور وجاي براك

تصميم ورسومات: روتם بيركوبيتش

ברוכים אהלא وسهلا
Welcome הבאים
Добро пожаловать
טקסס 2025 7777

בעיצוב מדיניות של חיים משותפים במכללות לחינוך יש להתחשב במשתנה הלאום. התעלמות ממשתנה זה מייצרת תחושות של נפרדות ושוני בקרב מרצים וסטודנטים ומקשה על יצירת מרחב אקדמי משותף.

في بلورة الحياة المشتركة في كليات التربية يجب الأخذ بعين الاعتبار متغير القومية. تجاهل هذا المتغير يخلق مشاعر العزلة والاختلاف بين أوساط المحاضرين والطلاب ويصعب خلق حيز أكاديمي مشترك.

מדיניות של חיים משותפים במכללות לחינוך:
לקחים ממקרה בוחן

سياسة الحياة المشتركة في كليات التربية: عبر ومغازٍ من
دراسة حالة

ד"ר דניאלה שנקר, ד"ר רמה מנור וד"ר
מוהנד מוסטפא

ד. דיניאל שנקר, ד. רמה מנור ו ד. מהנד מוסטפא

בראש
קבר
פואליטיקה

בית ספר לא יכול להיות מקום נטרלי מבחינה פוליטית. היומרה להיות א-פוליטי היא פוליטית ומותרת את התלמידים לעסוק בנושא במקומות אחרים ולא מבוקרים.

المدرسة ليس بمقدورها أن تكون مكاناً حيادياً من ناحية سياسية. الادّعاء القائل باللا-سياسي هو سياسيّ ويتيح للطلاب الانشغال بالموضوع في أماكن أخرى وليست وغير مراقبة.

تغيير المواقف واكتساب المهارات، إدارة نقاش في قضايا
خلافية في الصف بين أواسط طلاب التدريس

د. شاعر جيندي و د. ركفات أرليخ رون

שינוי עמדות ורכישת מיומנויות ניהול שיח
בסוגיות שנויות במחלוקת בכיתה בקרב
סטודנטים להוראה

ד"ר שחר גינדי וד"ר רקפת ארליך רון

בכל רחבי העולם קבוצות מיעוט הן הסובלות העיקריות מקשיים חברתיים בשגרה האקדמית. במפתיע, בסביבת הלמידה המקוונת הסטודנטים הערבים בישראל הם מי שדיווחו על הכי מעט קשיים חברתיים בהשוואה לסטודנטים יהודים בארץ ולסטודנטים דוברי אנגלית מחו"ל.

في جميع أنحاء العالم، جماعات الأقلية هي الفئة الأساسية التي تعاني من صعوبات اجتماعية في الحياة الأكاديمية الاعتيادية. بشكل مفاجيء وبعد فحص بيئة التعلم عبر النت فإن الطلاب العرب في إسرائيل هم من أقرؤوا بأقل صعوبات اجتماعية بالمقارنة مع طلاب يهود في البلاد وطلاب ناطقين بالإنجليزية خارج البلاد.

מواقף ללطلاب מן ثقافات مختلفة بخصوص التعلم عبر
النتّ الفاعل والممكن

ד. יפעת דפידוף וד. ורוד גיוסי

עמדות של סטודנטים מתרבויות שונות על
אודות למידה מקוונת אפקטיבית ומעצימה

ד"ר יפעת דודוף וד"ר ורוד ג'יוסי

נשים חרדיות בעלות תואר דוקטור גיבשו לעצמן אסטרטגיות ייחודיות להתמודדות עם חיים בשני עולמות תרבותיים - ערכיים. אחת מהן היא התנהלות בשני עולמות נפרדים ואחרת היא יצירת לכידות בזהות. למרות הסתירה בין השתיים, הן מתנהלות בתוכן במקביל.

נساء יהודيات شديداً التديّن نوات لقب دكتور بلورن لأنفسهنّ استراتيجيات خاصّة بهنّ لمواجهة العيش في عالمين ثقافيين- قيميّين. أحدهما هو المجارة في عالمين منفردين والآخر هو خلق التحام بالهويّة. رغم التناقض بين الاثنتين، فإنّهما يداران في المضمون بالتوازي.

تعدّد الثقافات والجندريّة في الأكاديميّة: حواجز وفرص
لنساء من فئات مميّزة: نساء יהודيات شديداً التديّن
ذوات لقب دكتور

ד. עידי בינס

רב-תרבותיות ומגדר באקדמיה: חסמים
והזדמנויות של נשים מקבוצות ייחודיות:
נשים חרדיות בעלות תואר דוקטור

ד"ר עדי בינס

בניינים בערבית

הבניין	אני	אתה	את	הוא	היא	אנחנו	אתם	אתן	שניכם	הם	הן	שניהם	שתיהן
فَعَلَ	فَعَلْتُ	فَعَلْتَ	فَعَلْتِ	فَعَلَ	فَعَلَتْ	فَعَلْنَا	فَعَلْتُمْ	فَعَلْتُنَّ	فَعَلْتُمَا	فَعَلُوا	فَعَلْنَ	فَعَلَا	فَعَلْنَا
فَعَّلَ	فَعَّلْتُ	فَعَّلْتَ	فَعَّلْتِ	فَعَّلَ	فَعَّلَتْ	فَعَّلْنَا	فَعَّلْتُمْ	فَعَّلْتُنَّ	فَعَّلْتُمَا	فَعَّلُوا	فَعَّلْنَ	فَعَّلَا	فَعَّلْنَا
فَاعَلَ	فَاعَلْتُ	فَاعَلْتَ	فَاعَلْتِ	فَاعَلَ	فَاعَلَتْ	فَاعَلْنَا	فَاعَلْتُمْ	فَاعَلْتُنَّ	فَاعَلْتُمَا	فَاعَلُوا	فَاعَلْنَ	فَاعَلَا	فَاعَلْنَا
أَفْعَلَ	أَفْعَلْتُ	أَفْعَلْتَ	أَفْعَلْتِ	أَفْعَلَ	أَفْعَلَتْ	أَفْعَلْنَا	أَفْعَلْتُمْ	أَفْعَلْتُنَّ	أَفْعَلْتُمَا	أَفْعَلُوا	أَفْعَلْنَ	أَفْعَلَا	أَفْعَلْنَا
تَفَعَّلَ	تَفَعَّلْتُ	تَفَعَّلْتَ	تَفَعَّلْتِ	تَفَعَّلَ	تَفَعَّلَتْ	تَفَعَّلْنَا	تَفَعَّلْتُمْ	تَفَعَّلْتُنَّ	تَفَعَّلْتُمَا	تَفَعَّلُوا	تَفَعَّلْنَ	تَفَعَّلَا	تَفَعَّلْنَا
تَفَاعَلَ	تَفَاعَلْتُ	تَفَاعَلْتَ	تَفَاعَلْتِ	تَفَاعَلَ	تَفَاعَلَتْ	تَفَاعَلْنَا	تَفَاعَلْتُمْ	تَفَاعَلْتُنَّ	تَفَاعَلْتُمَا	تَفَاعَلُوا	تَفَاعَلْنَ	تَفَاعَلَا	تَفَاعَلْنَا
إِنْفَعَلَ	إِنْفَعَلْتُ	إِنْفَعَلْتَ	إِنْفَعَلْتِ	إِنْفَعَلَ	إِنْفَعَلَتْ	إِنْفَعَلْنَا	إِنْفَعَلْتُمْ	إِنْفَعَلْتُنَّ	إِنْفَعَلْتُمَا	إِنْفَعَلُوا	إِنْفَعَلْنَ	إِنْفَعَلَا	إِنْفَعَلْنَا
إِفْتَعَلَ	إِفْتَعَلْتُ	إِفْتَعَلْتَ	إِفْتَعَلْتِ	إِفْتَعَلَ	إِفْتَعَلَتْ	إِفْتَعَلْنَا	إِفْتَعَلْتُمْ	إِفْتَعَلْتُنَّ	إِفْتَعَلْتُمَا	إِفْتَعَلُوا	إِفْتَعَلْنَ	إِفْتَعَلَا	إِفْتَعَلْنَا
إِفْعَلَّ	إِفْعَلَلْتُ	إِفْعَلَلْتَ	إِفْعَلَلْتِ	إِفْعَلَّ	إِفْعَلَلَتْ	إِفْعَلَلْنَا	إِفْعَلَلْتُمْ	إِفْعَلَلْتُنَّ	إِفْعَلَلْتُمَا	إِفْعَلَلُوا	إِفْعَلَلْنَ	إِفْعَلَلَا	إِفْعَلَلْنَا
اسْتَفْعَلَ	اسْتَفْعَلْتُ	اسْتَفْعَلْتَ	اسْتَفْعَلْتِ	اسْتَفْعَلَ	اسْتَفْعَلَتْ	اسْتَفْعَلْنَا	اسْتَفْعَلْتُمْ	اسْتَفْعَلْتُنَّ	اسْتَفْعَلْتُمَا	اسْتَفْعَلُوا	اسْتَفْعَلْنَ	اسْتَفْعَلَا	اسْتَفْعَلْنَا

מורים המלמדים עברית כשפה שנייה תלמידים דוברי ערבית, ומורים המלמדים ערבית כשפה זרה תלמידים דוברי עברית דיווחו על חוסר שליטתם בשפה שאותה הם מלמדים. הם חושבים שתוכנית הלימודים אינה מותאמת לצורכי התלמידים מהיבט תרבותי. בנוסף, התלמידים שלהם הפגינו מוטיבציה נמוכה מאוד ללמוד את השפות.

المعلمون الذين يعلمون العبرية كلغة ثانية للطلاب الناطقين بالعربية، والمعلمون الذين يعلمون العربية كلغة أجنبية للطلاب الناطقين بالعبرية يقرّون بنقص تمكّنهم من اللغة التي يعلمونها. هم يعتقدون أنّ منهاج التعليم ليس ملائماً لاحتياجات الطلاب من منظور ثقافي. بالإضافة إلى ذلك، فإنّ طلابهم أظهروا دافعية منخفضة جداً لتعلم اللغتين.

سياسات وأصلائية في تدريس العبرية كلغة ثانية للطلاب العرب وفي تدريس العربية كلغة أجنبية للطلاب الناطقين بالعبرية

د. خلوب قعوار و د.دانيايل شنكار

מדיניות ואותנטיות בהוראת עברית כשפה שנייה לתלמידים ערבים ובהוראת ערבית כשפה זרה לתלמידים דוברי עברית

ד"ר ח'לוב קעואר וד"ר דניאלה שנקר

הזהות המקצועית והזהות האישית של מגשרים יוצאי אתיופיה עומדת לא פעם בעבודתם זו כנגד זו. במפגש עם בתי הספר הם חווים אתגרים בהסדרת מעמדם ובתפקידם הפורמלי במערכת החינוך.

ההוּיָהּ המְהֵנִיָּה וההוּיָהּ הַשְּׁחִיבִיָּה לִּוּסְטָא מִן אֲתִיּוּבִיָּה תִּקַּף בְּעֵמְלָהֶם וְלִישׁ לְמַרָּה וְאַחַדָּה: הַזֶּה מִקְבָּל תֵּלֵךְ. בְּעֵמְלָהֶם בַּמְדְרָסָה פִּינְהֵם יַעִישׁוֹן תְּגִיבָה תְּחִיבָה בְּעֵמְלָהֶם וְאַדְוָרָהֶם הַרְשִׁמִּיָּה בְּעֵמְלָהֶם.

משאער הוּיָהּ הַשְּׁחִיבִיָּה והמְהֵנִיָּה לִּוּסְטָא מִן אֲתִיּוּבִיָּה תִּקַּף בְּעֵמְלָהֶם וְלִישׁ לְמַרָּה וְאַחַדָּה: הַזֶּה מִקְבָּל תֵּלֵךְ. בְּעֵמְלָהֶם בַּמְדְרָסָה פִּינְהֵם יַעִישׁוֹן תְּגִיבָה תְּחִיבָה בְּעֵמְלָהֶם וְאַדְוָרָהֶם הַרְשִׁמִּיָּה בְּעֵמְלָהֶם.

ד. עידי בינס

תחושת הזהות האישית והמקצועית של מגשרים תרבותיים יוצאי אתיופיה ומעמדם בבית הספר - המקרה הישראלי

ד"ר עדי בינס

עץ אלון

בערבית נקרא בלוט (בלוט)

הוא סוג של עץ, ששלושה מבין עשרות מיניו נפוצים בארץ ישראל (ישנם עוד שני מינים הגדלים בחרמון: אלון שסוע ואלון הלבנון). חלק ממיני האלון הם ירוקי-עד, ואחרים הם נשירים.

פירות עץ האלון נקראים "בלוטים" והם יושבים בתוך בסיס הנקרא "ספלול". למינים השונים של האלונים יש בלוטים וספלולים בגדלים ובצורות שונים מעט זה מזה, המקילים על זיהוי מינו של העץ במקומות בהם ישנם מספר אלונים שונים בחפיפה בקיץ.

עניד מלך סאק בלוט

עקשן כמו גזע אלון - (עניד מלך ל סאק בלוט) הידוע בקשיות עצמו

שימוש ברפרטואר הלשוני כמשאב עיקרי בשיח האקדמי מקדם תהליכי הוראה ולמידה, מְבַנֵּה ידע תוכן אקדמי ומקדם ערכים כמו הוגנות, שוויון וסובלנות. יש צורך מיידי בהכשרה של מרצים לגבי שימוש מושכל ברפרטואר הלשוני של אוכלוסיות לומדים רב לשוניות.

استعمال المخزون اللغوي كمورد أساسي في الخطاب الأكاديمي يطور سيرورة التدريس والتعلم، مبنى المعرفة والمضمون الأكاديمي، ويطور قيما مثل الإنصاف، المساواة والتسامح. ثمة حاجة فورية إلى تأهيل محاضرين بخصوص استعمال متوازن للمخزون اللغوي لجمهور المتعلمين متعددة اللغات.

مميّزات استعمال الخلط اللغوي-العربيّة-العربيّة- في الخطاب الأكاديمي: من خلال عدسة بيئية للمحاضرين والطلاب

د. أورلي حיים و د. راما منور

מאפייני השימוש בעירוב לשוני - עברית וערבית - בשיח האקדמי: מבעד לעדשה אקולוגית של מרצים וסטודנטים

ד"ר אורלי חיים וד"ר רמה מנור

הסטודנטיות היהודיות והערביות ראו במרחב המוזיאלי מקום פורה למפגש ולשיח פרשני מגוון, המעורר סוגיות רב-תרבותיות, ומודעות רב תרבותית שבהכרח מעלה גם ביקורת. במפגש שהתקיים בגלריית אום אל פאחם, הסטודנטיות הערביות הרגישו תחושת שייכות, והסטודנטיות היהודיות חשו שהן מתודעות לתרבות של חברותיהן הערביות ולתחושת הנינוחות והביטחון שהן מקרינות בשונה מהתנהלותן בקמפוס.

الطالبات اليهوديات والعربيات رأين في الحيز المتحفي مكانا خصبا للالتقاء والخطاب التفسيري المتنوع، والذي يثير قضايا التعددية الثقافية، ووعي متعدد الثقافات والذي بالضرورة يثير النقد. في اللقاء الذي جرى في أم الفحم، فإن الطالبات العربيات شعرن بالانتماء، والطلبات اليهوديات شعرن بأنهن يتعرفن على ثقافة صديقاتهن العربيات وعلى مشاعر الارتياح والاطمئنان المغايرة لما يبتثن في حرم الكلية.

المتحف كحيزٍ ملتحقٍ متعدد الثقافات والهويات:
معرض الفنون في أم الفحم ومتحف هرتسليا للفنون
الآنية

د. فريد حروي و د. آثار حاج يحيى

המוזיאון כמרחב למפגש רב-תרבותי מרובה
זהויות: הגלריה לאמנות אום אל-פחם ומוזיאון
הרצליה לאמנות עכשווית

ד"ר ורד חרותי וד"ר את'אר חאג' יחיא

ארגוני חברה אזרחית מוצלחים צריכים חזון ברור לקידום חיים משותפים, מודל הכולל מטרות לטווח הקצר והארוך, צוות עם חזון אישי לחיים משותפים, מבנה ארגוני המשקף חלוקת תפקידים שווה בין יהודים לפלסטינים, ניהול משותף בדרך כלל ותחרות על משאבים המגיעים לרוב מאותם תורמים.

מנظمات المجتمع المدنيّ الناجحة تتميز برؤية أيديولوجية واضحة لتطوير حياة مشتركة، نموذجاً يشتمل على أهداف قصيرة وطويلة المدى، كادر مع رؤية شخصيّة تُجاه الحياة المشتركة، مبنى تنظيمي يعكس توزيع الأدوار بالتساوي بين اليهود والفلسطينيين، إدارة مشتركة بشكل عامّ ومنافسة على الموارد الواصلة إلى الأكثرية من نفس المتبرّعين.

منظمات غير حكومية لتطوير الحياة المشتركة في إسرائيل

ד. ורוד גיוסי, ו ד. עידי בינס

ארגונים לא ממשלתיים לקידום חברה משותפת בישראל

ד"ר וורוד ג'יוסי וד"ר עדי בינס

מעבדת המחקר במרכז לקידום חיים משותפים הוקמה בשנת 2020 במימון קרן פלדמן.

במעבדה חוקרים יהודים וערבים מתחומי דעת מגוונים המבצעים מחקרים בשלושה צירים: 1. המרחב האקדמי; 2. מערכת החינוך הפורמלית; 3. מסגרות בלתי פורמליות. המחקרים הם בעלי אוריינטציה יישומית ובעלי השפעה פרגמטית במטרה ליצור ידע חדש לקידום חברה משותפת.

המעבדה מהווה סביבה סינרגטית, המחקרים מתמקדים בכל ציר בנפרד וכן במפגשים בין הצירים ובהשפעות פרגמטיות האחד על משנהו. אנו מזמינים אתכם להצטרף אלינו ולחקור עמנו.

טלפון: 09-7473183

או בדוא"ל: rama.manor@beitberl.ac.il ,ronny@beitberl.ac.il

מختבר הבחֵת פֵי המֵרְכֵז לֵתְּוֵוֵיר הַחַיָּה הַמְּשֻׁתָּפֵת תֵּאֲסָס סֵנֵה 2020 בֵּתְּמוּוֵיל סֵנְדוּק פֵילְדֵמָן.

פֵי הַמְּחֵבֵר בֵּאֲחֻתוֹן יֵהוּד וְעֵרֵב מִן מְגָלֵת פֵיכֵר מֵתְּנוּעָה הַזֵּינ יֻגְרוֹן אֲבַחָתָּא פֵי תֵלָתֵה מְחָוֵר:
1. הַחַיֵּז הַאֲכָדֵימִי; 2. גֵּהָז הַתְּרֵבִיָּה הַרְסֵמִי; 3. אֲטֵר גַּיֵר רְסֵמִיָּה.

הַאֲבַחָת זֵאת תוֹגֵה תְּטַבִּיָּקִי וְזֵאת תֵּאֲתִיר עֵמֵלִי בֵּהֵדֵף חֵלֵק מְעֵרְפֵה גַּדִּידָה לֵתְּוֵוֵיר מְגֵתֵם מְשֻׁתָּרֵק.
הַמְּחֵבֵר עֵבָרָה עֵן בֵּינֵה תֵאֲזֵרִיָּה, הַאֲבַחָת תֵּתְּמָחוֹר חוֹל כָּל מְחוֹר עֵלִי חֵדָה וְכֵזֵלֵק חוֹל הַאֲלֵתְּעָא פֵימָא בֵּינ הַמְּחָוֵר וְחוֹל הַתֵּאֲתִיר הַעֵמֵלִי לְלוֹאֵד עֵלִי הַאֲחֵר.

הַתֵּאֲתִיר: 09-7473183

או עֵבֵר הַבֵּרִיד הַאֲלֵקְטְרוֹנִי: rama.manor@beitberl.ac.il ,

ronny@beitberl.ac.il

זהות ומדיניות, שפה ותקשורת וחינוך לחיים משותפים
هُويّة وسياسات، لغة و تربية للحياة المشتركة

ינואר كانون الثاني 2022